

Odgovor Europolu

Povzetek V splošnem se Europol strinja z ugotovitvami in priporočili revizijskega poročila, ki prispevajo k stalnemu sozakonodajnemu procesu, ki še nadalje krepi Europolov mandat in naloge. Računsko sodišče poudarja poslovne potrebe v zvezi z izmenjavo informacij s sodelujočimi partnerskimi nečlanicami EU in zasebnimi strankami ter na uspešno in učinkovito obravnavo obsežnih in zapletenih naborov podatkov z inovativnimi orodji, da bi uspešno in učinkovito zagotovili podporo organom kazenskega pregona držav članic EU. Pri ocenjevanju učinka Europolove podpore se upoštevajo ključne dejavnosti, na primer v zvezi s skupnimi dnevi ukrepanja in operativnimi projektnimi skupinami, katerih namen je oviranje delovanja zelo pomembnih ciljev, ki izvajajo huda kazniva dejanja in se ukvarjajo z organiziranim kriminalom. Povzetki glavnih poudarkov delovanja Europolovega Evropskega centra za boj proti tihotapljenju migrantov (EMSC) so na voljo na Europolovem spletnem mestu, vključno z letnimi poročili EMSC. Anketa, ki jo je opravilo Sodišče v okviru revizije, je pokazala, da je bila pri 80 % odzivov držav članic in sodelujočih partnerskih nečlanic EU stopnja zadovoljstva s strateško in operativno podporo, ki jo zagotavlja Europol, ocenjena s 7 ali več (na lestvici od 1 do 10). Hkrati je bila pri 87 % odzivov stopnja zadovoljstva z informacijami, ki jih zagotavlja Europol, ocenjena s 7 ali več. Po mnenju Europolu to dokazuje, da podpora, ki jo zagotavlja EMSC, očitno vpliva na prizadevanja držav članic in na druga področja. Zagotavljati je mogoče samo dejavnosti spremljanja smotrnosti, ki se trenutno izvajajo, prerazporejanje osebja, s katerim bi zagotovili zbiranje in preverjanje statističnih podatkov držav članic in tretjih držav (števila aretacij itd.), pa velja za neizvedljivo. Europol je odločen izvajati agendo za interoperabilnost in povezane dejavnosti, ki bodo pomagale razširiti obseg vira podatkov pri njegovem vsakodnevnem delu.

VI Uporaba zunanjih virov podatkov je odvisna od veljavnih zakonsko določenih pooblastil. Glejte tudi Europolove odgovore na odstavke 33, 36 in 37.

VII Da bi Europol izpolnil svoj del agende za interoperabilnost, je razvil načrt za interoperabilnost Europolu in EU. Načrt navaja dejavnosti, ki jih zahteva Europol, med drugim časovne okvire, odgovornosti in soodvisnosti za EES, ETIAS, ECRIS-TCN, SIS, VIS in EURODAC ter dejavnosti, ki niso posebej vključene v agendo za interoperabilnost (npr. PRÜM, EPRIS-ADEP).

IX Europol podpira države članice pri posebnih potrebah posamezne zadeve ter z razpoložljivimi orodji in viri. Europol poudarja, da so države članice in partnerske nečlanice EU zelo zadovoljne z Europolovo podporo, kar pomeni, da Europol izpolnjuje svoje poslanstvo podpiranja držav članic pri preprečevanju hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala ter pri boju proti hudim kaznivim dejanjem in organiziranemu kriminalu.

X Europol sprejema vsa priporočila.

25 Europol želi poudariti, da si agencija prizadeva tudi za to, da imajo države članice na voljo celoten nabor ustreznih podatkov.

28 Vloga Europola kot vozlišča za izmenjavo informacij o kaznivih dejanjih v EU pomeni, da Europol omogoča platformo za izmenjavo informacij, na kateri Europol sodeluje, kadar je treba zagotoviti strateško in operativno analizo ter podporo na ravni EU, medtem ko hkrati potekajo dvostranske in večstranske izmenjave informacij med državami članicami in tretjimi stranmi. Število dvostranskih izmenjav sporočil v aplikaciji SIENA ne vpliva na kakovost in količino informacij, izmenjanih z Europolom.

33 Europol tesno sodeluje z Interpolom in že ima neposreden dostop do sistema SIS II ter posreden dostop do sistema EURODAC in podatkov PNR/API. Europol trenutno pridobiva dostop do vizumskega informacijskega sistema (VIS). Dodatne zunanje ustrezne podatkovne zbirke, na primer sistem vstopa/izstopa, se bodo uporabljale v okviru agende za interoperabilnost EU, v kateri ima Europol pomembno vlogo. Poleg tega bi zakonodajalec lahko razmislil o dostopu do prümškega okvira.

36 Sistem EURODAC je bil vzpostavljen za zagotavljanje podpore postopku prošnje za azil, ki poteka na nacionalni ravni. Poleg tega je na podlagi člena 21 v sistemu EURODAC mogoče izvajati poizvedbe, „če primerjava s podatki o prstnih odtisih, shranjenimi v vseh sistemih za obdelavo informacij, do katerih ima Europol možnost dostopa s tehničnega in pravnega vidika, ni pripeljala do ugotovitve identitete posameznika, na katerega se nanašajo podatki“.

Na podlagi člena 10 uredbe o PNR „Europol lahko predloži tako zaprosilo, ko je to nujno potrebno za podporo in krepitev ukrepov držav članic pri preprečevanju, odkrivanju ali preiskovanju konkretnega terorističnega ali hudega kaznivega dejanja, kolikor je [...] to kaznivo dejanje v pristojnosti Europola“. Europol mora upoštevati pogoj „nujno potrebno“ in ne sme omogočati rednih ali sistematičnih preverjanj naključnih vzorcev.

37 Marca 2021 je Evropski nadzornik za varstvo podatkov (ENVP) podal svoje mnenje o predhodnem posvetovanju skladno z veljavnimi določbami člena 39 uredbe o Europolu. Glede na to, da je sistem VIS upravna podatkovna zbirka, bo moral Europol pred vzpostavitvijo dostopa do sistema VIS vzpostaviti centralno točko dostopa in izpolniti zahteve, ki jih je navedel ENVP. Europol se leta 2021 prednostno ukvarja z vzpostavljanjem dostopa do sistema VIS.

40 Z vzpostavitvijo sistema QUEST lahko uradniki organov kazenskega pregona držav članic preiskujejo Europolove podatke in vzpostavljajo dostop do njih tako, da uporabljajo svoje nacionalne informacijske sisteme. Razvoj se nadaljuje s pobudo QUEST+, ki bo državam članicam omogočala poizvedovanje po podatkih analitičnih projektov na podlagi sistema „zadetek/ni zadetka“.

41 Dostop držav članic za namen skupne analize z Europolom je trenutno obravnavan kot spreminjanje določb uredbe o Europolu.

45 Europol poudarja, da Frontex lahko prejme osebne podatke, če Frontex opravi vse izvedbene korake.

48 Europol mora pri uporabi inovativnih zmogljivosti IT upoštevati določbe člena 39 uredbe o Europolu, ki zahteva predhodno posvetovanje z ENVP. Zakonodajalec bi lahko v okviru sedanjega stalnega preverjanja sprememb uredbe o Europolu razmislil o mehanizmu, ki spodbuja operativno prožnost in hkrati zagotavlja varstvo podatkov. Nedavni primer, pri katerem smo načrtovali razvoj in uporabo zbirke orodij za strojno učenje (umetna inteligenca) za pomembno operativno projektno skupino pri Europolu, kaže, da trenutni postopek, ki se izvaja skladno s členom 39 uredbe o Europolu, traja 8 mesecev od datuma, ko je bil prvotni dokument ustvarjen (in postopek še vedno traja). Taki časovni okviri verjetno ne bodo omogočali uspešnega odzivanja na grožnje, ki jih povzročajo organizirani kriminal, med drugim kibernetični kriminal in terorizem.

52(1) Europol zagotavlja podporo državam članicam tudi s sekundarnimi varnostnimi kontrolami na migracijskih vročih točkah. Poleg tega se zadeve, ki jih podpira Europol, osredotočajo na tako imenovana sekundarna gibanja znotraj EU, da bi ovirale delovanje kriminalnih mrež, ki omogočajo nezakonite migracije.

54 Za uporabo inovativnih orodij, na primer umetne inteligence za spremljanje smotrnosti občutljivih operativnih dejavnosti, bi bilo treba opraviti predhodno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov skladno s členom 39 uredbe o Europolu. Vendar Europol v mehanizme poročanja ni zmožen vložiti obsežnih finančnih in človeških virov iz svojega letnega proračuna in ustreznega kadrovskega načrta. Zagotavljati je mogoče samo dejavnosti spremljanja smotrnosti, ki se trenutno izvajajo, prerazporejanje osebja, s katerim bi zagotovili ročno zbiranje in preverjanje statističnih podatkov držav članic in tretjih držav (števila aretacij itd.), pa velja za neizvedljivo. Poleg tega ni verjetno, da bi vlaganje virov v take mehanizme poročanja zagotovilo zanesljive kakovostne podatke, kar se nanaša na ugotovitev Sodišča v odstavku 57 v zvezi z Eurostatovimi prizadevanji.

55 Leta 2019 je Europol sestavil 9 426 operativnih poročil ter 313 strateških in tematskih poročil, več kot polovica (tj. 5 322) operativnih poročil pa je povezanih s hudimi kaznivimi dejanji in organiziranim kriminalom. Za zbiranje in spremljanje rezultatov v državah članicah bi morali Europol in države članice vložiti obsežne naložbe v vire ter določiti nove prednostne naloge. Europolova naloga je podpirati države članice, ki so jasno pokazale, da so zadovoljne z izdelki in storitvami, ki jih zagotavlja Europol.

56 Glejte odgovor na odstavek 54.

58 Glejte odgovor na odstavek 54.

60 Platformo EMPACT (Evropsko večdisciplinarno platformo proti grožnjam kriminala) in ustrezne operativne akcijske načrte upravlja Europol.

62 Europol je zbiral tudi podatke o številu prednostnih zadev v zvezi s ponarejanjem dokumentov in prednostnih zadev, pri katerih se analizirajo finančni podatki.

Doseganje kazalnikov smotrnosti na področjih ponarejanja dokumentov in pranja denarja bo odvisno od ustreznih dejavnosti na nacionalni ravni.

Europol poudarja, da je enota za prijavljanje internetnih vsebin EU (IRU) v teh letih preseгла svoje cilje na področju terorističnih spletnih vsebin (prednostna naloga EU IRU), čeprav se je v okviru obstoječih virov ukvarjala z dodatnimi nalogami (npr. odzivanje EU na krize, uredba o terorističnih spletnih vsebinah). Ciljna vrednost je bila zgrešena za približno 1 % vseh internetnih vsebin, ki jih je ocenil EU IRU.

65 Ob upoštevanju učinkovitosti virov, obsega zadev in razpoložljivih virov vsi koraki (ki omogočijo odločitev o tem, ali je zadeva prednostna ali ne) niso v celoti dokumentirani. Temeljito so bili ocenjeni zelo pomembni cilji in ustrezne operativne projektne skupine. Operativnih podatkov ni bilo mogoče dati na voljo Računskemu sodišču zaradi načela o lastništvu podatkov iz člena 19 uredbe o Europolu.

66 Europol poudarja, da so viri, ki so na voljo za obravnavo zadev, v navedenem obdobju v Europolu ostali stabilni.

69 Glede Centra jugovzhodne Evrope za odkrivanje in pregon kaznivih dejanj (SELEC) je treba vedeti, da so 4 države članice centra SELEC tudi države članice EU, ki so sestavni del Europola, preostalih 7 držav članic centra SELEC pa so sodelujoče partnerice Europola, vključno s predstavništvom urada za zvezo (razen Bosne in Hercegovine) kot tretjo stranko pri Europolu. Zato so vse članice centra SELEC že neposredni sestavni del Europolovega okvira sodelovanja. To velja tudi za vseh 12 članic Konvencije o policijskem sodelovanju za Jugovzhodno Evropo (PCC SEE). Poleg tega ima Europol prek baltskih držav članic EU neposreden dostop do omrežja BALTCOM.

70 Začetek pogajanj o teh delovnih dogovorih napreduje skladno z zunanjo strategijo 2021–2024, ki jo je junija 2020 potrdil upravni odbor Europola.

Priporočilo 1 Europol sprejema priporočilo.

Priporočilo 2 Europol sprejema priporočilo.

79 Glejte odgovor na odstavek 54.

80 Glejte odgovor na odstavek 62.

Priporočilo 3 Europol sprejema priporočilo.

Priporočilo 3(a) Države članice in partnerske nečlanice EU niso zakonsko obvezane zagotavljati ustreznih informacij, zato jih bo Europol spodbudil, da bi to naredile.

Priporočilo 3(b) Uspešna vzpostavitev zahtevanih kazalnikov bo odvisna od tega, ali bo mogoče preseči stanje, omenjeno v odgovoru na odstavek 62.

81 Glejte odgovor na odstavek IX v povzetku.

82 Europol upošteva strukturiran pristop pri svojih zunanjih odnosih na podlagi Europolove zunanje strategije, ki jo je potrdil upravni odbor Europola. Europol je največja platforma za sodelovanje pri boju proti kriminalu na ravni EU. Kot primer

lahko navedemo, da so države članice centra SELEC sestavni del Europolovega okvira sodelovanja (glejte odgovor na odstavek 69).

Priporočilo 4 Europol sprejema priporočilo.

Priporočilo 4(b) Ob upoštevanju vseh vidikov v zvezi z viri morda ni izvedljivo, da bi dokumentirali celoten postopek sprejemanja odločitev in vodili evidenco točkovanja za vse zadeve. Europol izvaja dosleden postopek prednostnega razvrščanja, zlasti pri zelo pomembnih ciljih in operativnih projektnih skupinah.